

Gemeente
Woudenberg

RAADSVOORSTEL 2019

**Datum
voorstel:**

Registratiekenmerk: 226390
Raadsvergadering van : 11 juli 2019
Vergadering Commissie van: 18 juni 2019
Portefeuillehouder: A.J. Vlam
Behandelend ambtenaar: S.M.T. van der Marck / Z.D.M. van den Boogaard
Afdeling Interne Dienstverlening

Onderwerp / voorstel: Kadernota 2020-2023 gemeente Woudenberg

---

Aan de Raad.

Voorstel

Wij stellen u voor de kadernota 2020-2023 vast te stellen.

Inleiding

Voor u ligt de kadernota 2020-2023. Jaarlijks stelt de gemeenteraad voor de zomer de kadernota voor het daaropvolgende jaar vast. In de kadernota worden de ambities van het gemeentebestuur en nieuwe ontwikkelingen vertaald naar een (financieel) meerjarenperspectief.

Centrale vraag

Passen de uitvoering van wet- en regelgeving, ambities en nieuwe ontwikkelingen binnen het (financieel) meerjarenperspectief van de gemeente Woudenberg?

Beoogd resultaat (wat)

De bestuurlijke visie op Woudenberg, zoals verwoord op de strategiekaart welke voorin deze kadernota is opgenomen, is leidend:

“Wij staan voor een zelfstandig Woudenberg dat ambitieus, efficiënt en voortvarend aan de slag gaat om het beste te doen voor Woudenberg. We hebben vertrouwen in onze inwoners, ondernemers en organisaties. Samen werken we aan een duurzame, sociale, ondernemende en veilige toekomst voor ons dorp. Een dorp waar iedereen mee kan doen, we weerbaar zijn, we omzien naar elkaar en iedereen zich thuis voelt. Inwoners ervaren de gemeente als een professionele dienstverlener en partner. Woudenberg is een financieel gezonde gemeente met oog voor kwaliteit en betaalbaarheid. Een gemeente die meedenkt, participeert, stimuleert en faciliteert.”

De afgelopen maanden is de strategiekaart geactualiseerd. Voorin de kadernota treft u de geactualiseerde strategiekaart aan. Met vaststelling van deze kadernota stelt u ook de geactualiseerde strategiekaart vast.

Kader

Jaarlijks stelt de gemeenteraad voor de zomer de kadernota voor het daaropvolgende jaar vast. In de kadernota worden de ambities van het gemeentebestuur en nieuwe ontwikkelingen vertaald in een (financieel) meerjarenperspectief.

Argumenten

De Kadernota 2020-2023 laat over 2020 zien een tekort van €317.000. Dit tekort loopt af tot een voordelig resultaat van €179.000 in 2023. Hieronder vindt u toelichting op de meest in het oog springende ontwikkelingen in de Kadernota en eindigt met een voorstel tot een besparingsopgave. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de Kadernota 2020-2023.

Hogere zorgkosten in het sociaal domein

Het tekort in de begroting wordt, net als in veel andere gemeenten, grotendeels veroorzaakt door de stijgende zorgkosten voor de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdzorg. Het aantal jongeren dat zorg nodig heeft, blijft gelijk maar de ingezette zorg duurt wel langer en is kostbaarder. Woudenberg heeft relatief veel oudere inwoners, waarvan velen langer thuis blijven wonen. Ambulante zorg en dagbesteding nemen hierdoor toe. Gemeenten worden deels door het Rijk gecompenseerd voor deze hogere kosten, maar dit is lang niet toereikend. Ook wil het college blijven investeren in een gezonde leefstijl en het laten meedoen van inwoners door het sluiten van lokaal Sportakkoord en begeleiding van nieuwkomers.

De hogere uitgaven voor stijgende zorgkosten Jeugdzorg en Wmo worden begroot op € 563.152. Dit bedrag is grotendeels gebaseerd op de analyse van het zorggebruik en de daarmee samenhangende zorgkosten over 2018. In de tweede helft van 2018 heeft zich een verdere stijging van het zorggebruik en zorgkosten voorgedaan die niet in de begroting 2019-2022 is meegenomen. Deze stijging is samen met enkele andere aanvullingen meegenomen in deze Kadernota. Gelet op de berichtgeving over compensatie van het tekort hebben wij in de Kadernota extra inkomsten van € 145.000 geraamd. Pas na ontvangst en doorrekening van de Meicirculaire is er meer zekerheid over de hoogte van de compensatie.

Nieuw beleid en uitbreiding taken

Daarnaast heeft de gemeente te maken met grote uitdagingen en nieuw beleid, zoals de inzet op de energietransitie, inspelen op klimaatverandering, vergroten van de biodiversiteit, ontwikkeling van het landelijk gebied, duurzame mobiliteit en de nieuwe omgevingswet.

Het is van belang om de gemeentelijke dienstverlening gelijke pas te laten houden met de groei van de gemeente en de nieuwe taken. De groei van de gemeente leidt tot meer dienstverlening aan inwoners en ondernemers, zoals vergunningen en toezicht en het beheer van de openbare ruimte. Ook vraagt het oppakken van uitdagingen op het gebied van energietransitie en klimaatverandering extra mankracht. De gemeente werkt aan de Regionale Energiestrategie, het verduurzamen van woningen, het opstellen van een warmtevisie en lokale activiteiten op gebied van duurzaamheid worden voortgezet.

Loon - en prijsontwikkelingen werken door in begroting

Een grote ontwikkeling – die door alle beleidsprogramma's heen loopt – is de kostenstijging als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen in de gemeentelijke organisatie, bij onze verbonden partijen en in aanbestedingen. Deze ontwikkeling wordt slechts ten dele door het Rijk gecompenseerd.

Prognose Uitkering gemeentefonds

De groei van het dorp betekent ook een toename aan inkomsten door hogere inkomsten uit het Gemeentefonds en de OZB. In deze kadernota is in dit verband jaarlijks € 111.000 aan extra inkomsten meegenomen. Tegenover deze extra inkomsten staat evenwel ook de uitbreiding van taken en voorzieningen. Voor zover een uitbreiding reeds te voorzien is en de financiële consequenties helder zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van het beheer en onderhoud van de leefomgeving, is dit in deze kadernota meegenomen. De verdere gevolgen en financiële effecten van de groei van het dorp worden de komende jaren duidelijk.

Opvolging aanbevelingen onderzoek rekenkamercommissie

Uw raad heeft in oktober 2018 ingestemd met de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamercommissie Vallei en Veluwrand uit het rapport "Inkomsten en risico's in Woudenberg" van 27 juni 2018. Eén van de aanbevelingen die de rekenkamercommissie heeft gedaan, gaat over de mogelijkheden voor belastinginning. De rekenkamercommissie adviseert het bestuur de mogelijkheden voor belastinginning te verkennen en een afweging te maken over het wel of niet innen van belastingen. In hoofdstuk zes van de Kadernota zijn de mogelijkheden voor belastinginning inzichtelijk gemaakt. Ter voorbereiding op de begroting 2020-2023 kan de raad op basis hiervan de politieke afweging maken over het wel of niet innen van de betreffende belastingen.

Compensatie OZB-tarief 2019 in 2020

Bij de vaststelling van de begroting 2019-2022 is besloten de OZB-tarieven de komende jaren jaarlijks te corrigeren met 1,5% aangezien is afgesproken dat de lokale lastendruk in principe niet met meer dan de inflatiecorrectie stijgt.

Vanwege te laag ingeschatte stijging van de WOZ-waarden van woningen in 2019 is het OZB-tarief woningen voor 2019 te hoog vastgesteld. Zonder correctie werkt de te hoge vaststelling in 2019 structureel door in de volgende jaren. Correctie van de aanslag in het lopende jaar 2019 zelf brengt risico's met zich mee omdat iedere aanslag separaat gecorrigeerd dient worden. Daarop volgt een extra correctieronde als gevolg van gegrond verklaarde bezwaren. Dit geeft voorts extra kosten door administratieve lasten en uitvoeringskosten. Daarom stellen wij voor dit te corrigeren in 2020. Het tarief OZB 2020 voor woningen wordt zowel structureel als incidenteel (terugbetaling over 2019) gecorrigeerd. In hoofdstuk zes van de Kadernota vindt u een toelichting op de berekening van de hoogte van het tarief in 2020.

Besparing van € 250.000 nodig voor robuuste meerjarenbegroting

Voor 2020 en verder staat Woudenberg voor een financiële uitdaging. Hoewel het meerjarenperspectief in de Kadernota 2020-2023 in financieel opzicht lichtpuntjes laat zien, is het nodig om de gemeentelijke uitgaven en inkomsten meer in balans te brengen. De uitgaven nemen toe door nieuwe taken en de groei van de gemeente, terwijl de inkomsten, met name de uitkeringen die gemeente van het Rijk ontvangt, met onzekerheid omgeven zijn. Goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers, ook in de toekomst, vraagt om een robuuste begroting waarin de gemeente tegenvallers kan opvangen en hiervoor voldoende reserves heeft. Met een besparing van jaarlijks 250.000 euro kan dit gerealiseerd worden.

Bij de afgelopen bezuinigingsrondes is rekening gehouden met de in de betreffende jaren geldende visie, doelstellingen en het beleid binnen de gemeente. Hierbij is het gelukt om bezuinigingen te realiseren die niet of zeer beperkt afbreuk deden aan de doelstellingen en daarmee de kwaliteit en het niveau van dienstverlening in geringe mate hebben geraakt. Gezien de huidige financiële opgave en het gegeven dat met de afgelopen bezuinigingsrondes de budgetten al op scherp zijn gesteld, ontkomt de gemeente er niet aan om bij deze opgave scherpe keuzes te maken.

Ten aanzien van deze keuzes heeft Woudenberg in principe de volgende mogelijkheden om de besparing van € 250.000 te realiseren:

- het temporiseren van werkzaamheden;
- het verhogen van efficiëntie en effectiviteit;
- aanpassingen aan het voorzieningenniveau en/of de toegang.

Gezien de impact van de verschillende maatregelen, stellen wij voor om zoveel als mogelijk in te zetten op maatregelen die passen bij de eerste en tweede bullet en aanpassingen aan het voorzieningenniveau en/of de toegang te beperken. Gelet op de uitkomst van de vorige bezuinigingsrondes, zullen bullet 1 en 2 onvoldoende opleveren en zullen ook aanpassingen aan het voorzieningenniveau aan de orde zijn.

Bij de behandeling van de Kadernota kan de raad, in haar kaderstellende rol, aanvullende kaders meegeven om de besparing van € 250.000 te realiseren. Deze kaders worden vervolgens nader uitgewerkt en worden in de begroting 2020-2023 concrete voorstellen gepresenteerd om de besparing te realiseren en ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Indien bij de begroting 2020-2023 blijkt dat het tekort hoger uitvalt, worden in de begroting met aanvullende voorstellen opgenomen. Uw raad stelt op 31 oktober 2019 de Beleidsbegroting 2020-2023 vast.

Duurzaamheid en Inclusie

De komende jaren wordt op diverse fronten ingezet op duurzaamheid. Duurzaamheid op het gebied van mens is bijvoorbeeld terug te zien in het duurzaam versterken en innoveren van sport-, beweeg- en cultuur aanbieders en vrijwilligersorganisaties als gevolg van de Brede Regeling Combinatiefuncties 2019-2022.

Duurzaamheid op het gebied van milieu is terug te vinden in de Regionale Energiestrategie, het verduurzamen van woningen, de voorbereiding van het opstellen van een warmtevisie en het voortzetten van de diverse acties uit de expeditie duurzaamheid.

Tenslotte zijn in het kader van duurzaam financieel beleid de inkomsten en uitgaven nauwkeurig onder de loep genomen en is in deze kadernota een voorstel tot een bezuinigingsopgave opgenomen.

Daarnaast wordt vanuit de vijf programma's bijgedragen aan een inclusieve samenleving. Zo is het gezamenlijke doel van de verschillende onderdelen van programma 1 verwerkt in de visie waarin is opgenomen dat inwoners naar vermogen meedoen en naar elkaar omzien. Andere voorbeelden van bijdragen aan de inclusieve samenleving is de structurele samenwerking tussen de medewerkers van de buitendienst en de medewerkers van Amfors, het invulling geven aan de Banenafpraak en dat bij nieuwbouwprogrammering zo goed mogelijk wordt geprobeerd aan te sluiten bij de toekomstige woonbehoefte van alle inwoners.

Maatschappelijke participatie

De Ondernemingsraad heeft een advies uitgebracht over de personele en organisatorische aspecten in deze Kadernota. Bijgevoegd vindt u dit advies, waarin de Ondernemingsraad de noodzaak van de uitbreiding van personeelsbudget benadrukt.

Beoogd resultaat (hoe)

De maatschappelijke effecten per programma (zie de strategiekaart voorin de kadernota) worden vertaald in concrete prestaties. Prestaties waarin we moeten excelleren om onze uitdagingen te realiseren; de zogenoemde succesbepalende factoren en de prestatie-indicatoren. Dit zijn prestaties waarop wij als gemeente direct invloed kunnen uitoefenen. Realisatie van onze bestuurlijke doelen gebeurt door de lijn- én projectorganisatie. Wij volgen de prestaties door in verschillende financiële stukken verantwoording af te leggen over de succesbepalende factoren en de prestatie-indicatoren. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de Wet Interbestuurlijk Toezicht door op deze wijze horizontaal verantwoording af te leggen aan uw raad en onze inwoners.

Financiële consequenties

De voorstellen in deze kadernota resulteren in het volgende eindbeeld:

De voorstellen in deze nota resulteren in het volgende eindbeeld:

Begrotingsresultaten (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	Totaal
Vaststelling begroting 2019-2022 (raad okt 2018)	159	192	221	221	793
Tussentijdse aanpassingen n.a.v. raadsbesluiten:					
Aanpak ondermijning 2019-2022 (raadsbesluit 29 nov 2018)	-27	-2	-2	-2	-33
Investeringskrediet huisvesting (raadsbesluit 20 dec 2018)	-1	-1	-1	-1	-4
Bestrijding eikenprocessierups (raadsbesluit 24 jan 2019)	-15	-15	0	0	-30
Begrotingsresultaten (incl. tussentijdse raadsbesluiten)	116	174	218	218	726
Aanpassingen n.a.v. de Kadernota 2019-2022:					
Voorstel beleidsontwikkelingen (hfd 3)	-683	-670	-510	-289	-2.152
Voorstel wijzigingen reserves (hfd 5)	0	0	0	0	0
Voorstel belastingen (hfd 6)	250	250	250	250	1.000
Verwachte begrotingsresultaten	-317	-246	-42	179	-426

+ = begrotingsoverschot

- = begrotingstekort

Rekening houdend met de voorgestelde beleidsontwikkelingen zoals in deze kadernota opgenomen, voorziet Woudenberg in 2020 € 317.000 meer uit te geven dan zij aan inkomsten verwacht te ontvangen. In 2021 en 2022 is het nadelige saldo lager waarna, op basis van de voorgestelde beleidsontwikkelingen, in 2023 een voordelig resultaat wordt verwacht.

In tegenstelling tot voorgaande jaren is in deze kadernota wel rekening gehouden met een inschatting ten aanzien van extra inkomsten uit de meicirculaire. Dit naar aanleiding van informatie van onze externe ondersteuner op basis waarvan een indicatieve berekening van de aanvullende inkomsten uit de algemene uitkering gemaakt kon worden. Daarnaast is een inschatting meegenomen omtrent de extra middelen die het rijk voornemens is om voor Jeugdhulp ter beschikking stellen. De inschatting van de meicirculaire 2019 brengt daarmee ook risico's met zich mee omdat het een inschatting betreft. Dit risico is verwerkt bij de programmerisico's in hoofdstuk 5 (onderdeel Weerstandsvermogen) van deze kadernota.

Om tot een robuuste begroting te komen en de inkomsten en uitgaven in balans te brengen, wordt een besparing van € 250.000 voorgesteld. Voor een nadere uitwerking verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.

Aanpak/uitvoering

Na vaststelling van de kadernota 2020-2023 worden de voorbereidingen gestart voor het samenstellen van de begroting 2020-2023. Deze wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden voor de raadsvergadering van 31 oktober 2019.

Conclusie

Wij stellen u voor de kadernota 2020-2023 vast te stellen.

Bijlagen

- Kadernota 2020-2023
- Concept raadsbesluit

Burgemeester en wethouders van Woudenberg

drs. S.M.T. van der Marck-Verschoor
Secretaris

T. Cnossen
Burgemeester